

RAPORT FINAL - Congresul Național de Medicină Fizică, de Recuperare, și Balneologie

Covasna, 23–25 aprilie 2026

O ediție de referință pentru unitatea, maturitatea științifică și viitorul specialității

Organizatori: Societatea Română de Medicină Fizică, de Recuperare și Balneoclimatologie; Asociația Română de Balneologie

Loc de desfășurare: Covasna, Centrul Balnear Covasna și Căprioara SPA & Wellness Resort

Perioadă: 23–25 aprilie 2026

Context educațional asociat: Tabăra de Balneologie 2026, 20–24 aprilie 2026

Caracter: congres național cu participare internațională, reuniune științifică, academică, și profesională

Rezumat executiv

Congresul Național de Medicină Fizică, de Recuperare, și Balneologie, desfășurat la Covasna în perioada 23–25 aprilie 2026, a reprezentat una dintre cele mai consistente și memorabile ediții recente ale manifestărilor științifice dedicate specialității noastre. Evenimentul a confirmat, prin amploare, calitate academică, participare profesională și atmosferă colegial-familiară, că specialitatea de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie constituie nu doar un domeniu terapeutic, ci o arhitectură complexă a medicinei moderne: o medicină a funcționalității, autonomiei, reintegrării, demnității și calității vieții.

Într-un moment în care sistemele de sănătate sunt confruntate cu îmbătrânirea populației, creșterea prevalenței bolilor cronice, supraviețuirea după afecțiuni neurologice, cardiovasculare, oncologice și traumatice severe, precum și cu necesitatea de a reduce povara dizabilității, congresul de la Covasna a demonstrat că specialitatea noastră are capacitatea de a oferi răspunsuri clinice,

științifice și instituționale mature. Nu a fost doar o reuniune anuală. A fost o demonstrație de solidaritate profesională, de continuitate academică și de viziune strategică.

Evenimentul a reunit peste 300 de participanți, într-o atmosferă descrisă de organizatori și participanți ca fiind asemănătoare unei familii profesionale extinse: o familie în care seniorii au oferit repere, tinerii specialiști au confirmat potențialul unei generații aflate în ascensiune, rezidenții au descoperit forța unei specialități vii, iar studenții au arătat că viitorul se construiește prin educație, prezență, implicare și entuziasm. Studenții anului II BFKT ai Facultății de Bioinginerie Medicală, UMF Iași, au oferit o mărturie exemplară despre felul în care formarea universitară, practica de teren și participarea la viața științifică pot deveni împreună școala viitorului.

Congresul a fost structurat pe 3 zile, cu 11 sesiuni științifice majore, sesiuni poster, ceremonii, adunări generale și o Gală a premiilor. Programul oficial a inclus aproximativ 22 de ore educaționale, cu tematici de actualitate: inteligență artificială și gemeni digitali în recuperarea post-AVC, neurorecuperare, balneologie modernă, hidrogen sulfurat și mecanisme redox, recuperare cardiovasculară, recuperare respiratorie, recuperare pediatrică, geriatrie, durere cronică, medicină integrativă, lifestyle medicine, tehnologii robotice, realitate virtuală, telemedicină, recuperare sportivă, management funcțional și sănătate publică. Presa locală a consemnat public caracterul de reper al evenimentului, descriind Covasna ca devenind, în acele zile, „capitala recuperării medicale”, cu specialiști din țară și din străinătate reuniți pentru inovație, schimb de experiență și networking în sănătate.

Un element de forță al ediției a fost legătura organică dintre congres și Tabăra de Balneologie 2026, desfășurată în perioada 20–24 aprilie 2026, cu etape educaționale la Borsec, Salina Târgu Ocna, Balványos, Lacul Sfânta Ana și Covasna. Această articulare între formarea de teren, contactul direct cu factorii naturali terapeutici și participarea la congres a creat un model educațional rar: o punte între stațiune, universitate, clinică, cercetare și comunitate.

Ediția Covasna 2026 a avut și o profundă dimensiune simbolică. Ceremonia de acordare a Premiului de Excelență „Tudor Sbenghe” domnului Prof. univ. dr. Gelu Onose a transformat recunoașterea profesională într-un act de memorie instituțională și de consacrare academică. Premiul nu a fost doar o distincție, ci afirmarea unei filiații de spirit între memoria unui mare întemeietor al recuperării medicale românești și opera unei personalități contemporane de prim rang. Prin activitatea sa clinică, universitară, științifică, instituțională și morală, Prof. dr. Gelu Onose a fost definit ca profesor de prim rang, clinician de elită, cercetător vizionar, constructor de școală, conștiință academică și continuitate a excelenței.

Prin toate aceste dimensiuni, Congresul Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie, Covasna 2026, poate fi considerat un moment de consolidare identitară pentru specialitate. El a reafirmat că recuperarea medicală nu este o anexă a medicinei curative, ci una dintre expresiile sale superioare: medicina care însoțește pacientul după episodul acut, medicina care transformă supraviețuirea în funcționalitate, medicina care redă autonomie, reintegrare socială, participare și demnitate.

1. Contextul general al congresului: Covasna ca spațiu de știință, tradiție și comunitate

Alegerea Covasnei ca loc de desfășurare a Congresului Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie 2026 nu a fost doar o decizie logistică. A fost o opțiune cu valoare simbolică și științifică. Covasna este unul dintre spațiile în care identitatea balneară românească se exprimă prin tradiție, resurse naturale, experiență clinică, infrastructură de sănătate și memorie profesională. Mofetele, apele minerale, climatul, cultura balneară locală și lunga istorie a utilizării factorilor naturali terapeutici oferă un cadru exemplar pentru o specialitate care, în România, a păstrat unitatea dintre recuperare medicală, medicină fizică și balneologie.

În multe țări europene, balneologia și medicina fizică au parcurs istorii instituționale parțial separate. România a păstrat însă o paradigmă proprie, de mare valoare conceptuală: recuperarea medicală, medicina fizică și balneologia sunt privite ca domenii convergente, complementare și integrate. Această unitate nu este o simplă moștenire terminologică, ci o realitate clinică. Pacientul cu boală cronică, dizabilitate, fragilitate, deficit funcțional sau durere persistentă are nevoie de o abordare multimodală. Are nevoie de evaluare funcțională, intervenție fizică, kinetoterapie, educație terapeutică, monitorizare, prevenție secundară și terțiară, recondiționare, integrare socială și, atunci când este indicat, utilizarea rațională a factorilor naturali terapeutici.

Congresul de la Covasna a demonstrat că această paradigmă românească rămâne actuală, dar trebuie reafirmată prin știință, nu prin nostalgie. Balneologia nu poate fi apărută doar prin invocarea tradiției. Ea trebuie consolidată prin mecanisme fiziopatologice, biomarkeri, studii clinice, standardizare, integrare în clasificări internaționale, corelare cu obiective funcționale și evaluare a rezultatelor. Exact această trecere de la tradiție la rigoare a fost una dintre ideile majore ale congresului.

Evenimentul a avut și o dimensiune comunitară deosebită. În mesajul postcongres transmis de organizatori, congresul a fost descris ca un timp petrecut împreună „ca într-o familie”, o familie de peste 300 de membri. Această imagine nu este doar afectivă; ea are relevanță instituțională. O specialitate medicală devine puternică atunci când membrii ei se recunosc reciproc, când generațiile comunică, când seniorii oferă modele, când tinerii specialiști își asumă responsabilități, când rezidenții văd sensul profesiei, iar studenții înțeleg că viitorul lor nu este abstract, ci începe prin participare reală.

Gazdele evenimentului, Turism Covasna SA, doamna manager Narcisa Diaconu și întregul personal al complexului, au avut un rol major în reușita congresului. Într-un eveniment de asemenea amploare, calitatea organizării nu este un element secundar. Ea este cadrul în care știința poate fi primită, comunicată și valorizată. Spațiul, ospitalitatea, preparatele servite, atenția la detalii, disponibilitatea echipelor tehnice și administrative, toate acestea au contribuit la sentimentul că „familia” profesională a specialității a avut, pentru câteva zile, o casă pregătită de sărbătoare.

2. Structura academică a evenimentului: 3 zile, 11 sesiuni, peste 20 de ore educaționale

Programul congresului a fost construit riguros, cu o distribuție echilibrată între sesiuni internaționale, sesiuni clinice, sesiuni tematice, postere, ceremonii și momente instituționale. Evenimentul s-a desfășurat pe parcursul a 3 zile, între 23 și 25 aprilie 2026, cu un total de aproximativ 22 de ore educaționale: 6 ore în prima zi, 8 ore în a doua zi și 8 ore în a treia zi. Această densitate programatică a permis abordarea unei arii tematice largi, corespunzătoare complexității reale a specialității.

Prima zi, joi, 23 aprilie 2026, a fost marcată de trei axe majore: sesiunea internațională STRATIF-AI, sesiunea internațională de Balneologie și sesiunea internațională de PRM. Alegerea acestor trei direcții pentru debutul congresului a avut o semnificație strategică. STRATIF-AI a plasat specialitatea în zona medicinei digitale avansate, a inteligenței artificiale și a gemenilor digitali. Sesiunea de Balneologie a reafirmat fundamentul natural, mecanistic și terapeutic al domeniului. Sesiunea de PRM a conectat aceste direcții cu recuperarea funcțională, neurorecuperarea, intervențiile multidisciplinare și modelele comunitare.

Ceremonia de deschidere, desfășurată în prima zi, a oferit cadrul solemn necesar unui congres de această anvergură. În același timp, adunările generale SRMFRB și ARB au conferit evenimentului o dimensiune de guvernanta profesională. Un congres național nu trebuie să fie doar spațiu de comunicare științifică, ci și spațiu de decizie, orientare și responsabilitate instituțională.

A doua zi, vineri, 24 aprilie 2026, a fost concentrată asupra relației dintre recuperare și alte specialități medicale, medicina fizică și de recuperare, managementul durerii, recuperarea cardiovasculară și respiratorie. Această zi a arătat în mod exemplar caracterul transversal al specialității. Recuperarea medicală nu poate fi limitată la un singur organ, un singur diagnostic sau o singură categorie de intervenții. Ea intervine în patologia neurologică, reumatologică, oncologică, geriatrică, ortopedică, cardiologică, respiratorie, metabolică și psihosomatică. Prin urmare, congresul a oferit nu doar comunicări, ci o hartă a complexității.

A treia zi, sâmbătă, 25 aprilie 2026, a inclus sesiuni dedicate medicinei fizice și de recuperare, recuperării pediatrice, balneologiei integrative și medicinei stilului de viață, precum și medicinei sportive și mecanismelor biomecanice. Această zi a fost importantă prin accentul pus pe viitor: copilul cu dizabilitate, adolescentul cu afecțiuni neurologice, pacientul vârstnic fragil, sportivul, pacientul cu durere cronică, pacientul cu nevoi funcționale complexe, pacientul care necesită tehnologii de evaluare obiectivă, realitate virtuală, sisteme de monitorizare și intervenții personalizate.

În ansamblu, cele 11 sesiuni ale congresului au acoperit teme care definesc actualitatea internațională a specialității:

- recuperare post-AVC și integrarea inteligenței artificiale;
- gemeni digitali și stratificare continuă a pacientului;
- balneologie moleculară, hidrogen sulfurat și semnalizare redox;

- climatoterapie în contextul schimbărilor climatice;
- standardizarea internațională a hidroterapiei și balneoterapiei;
- neurorecuperare și tehnologii de stimulare în leziunea medulară;
- modele comunitare de recuperare;
- recuperare în neurochirurgie și oncologie;
- recuperare geriatrică și multimorbiditate;
- durere cronică, acupresură, unde de șoc, nanomedicină și intervenții integrative;
- recuperare cardiovasculară, CPET și registre electronice;
- recuperare respiratorie, sarcopenie și fragilitate;
- recuperare pediatrică, boala Duchenne, paralizie cerebrală, spasticitate;
- balneologie integrativă, lifestyle medicine și sănătate mintală;
- tehnologie, realitate virtuală, hand-tracking, senzori inteligenți și evaluare biomecanică;
- medicină sportivă, recuperare posttraumatică, sindroame complexe și educație pentru calitatea vieții.

Sesiunile poster au completat programul printr-un număr important de contribuții, ilustrând preocupările tinerilor cercetători și ale echipelor clinice pentru cazuri complexe, tehnologii inteligente, recuperare pediatrică, balneoterapie, reabilitare proprioceptivă, monitorizare funcțională, sindroame neurologice, durere și prevenție.

Această structură demonstrează că evenimentul de la Covasna nu a fost fragmentat, ci organic. Fiecare sesiune a contribuit la o idee comună: medicina de recuperare este medicina funcției, iar funcția este locul în care biologia, clinica, tehnologia, mediul, educația și societatea se întâlnesc.

3. Relevanța științifică: de la recuperarea bazată pe experiență la recuperarea bazată pe date, mecanisme și rezultate

Una dintre cele mai puternice concluzii ale congresului este că Recuperarea, Medicina Fizică și Balneologia se află într-o etapă de maturizare epistemologică. Specialitatea nu mai poate fi definită doar prin proceduri, aparate, cure sau protocoale generale. Ea trebuie definită prin obiective funcționale, prin mecanisme biologice, prin evaluare validată, prin rezultate măsurabile, prin integrarea datelor și prin responsabilitate față de pacient.

În acest sens, sesiunea STRATIF-AI a reprezentat una dintre cele mai avansate direcții ale congresului. Proiectul STRATIF-AI propune o schimbare de paradigmă în recuperarea post-AVC: trecerea de la evaluări episodice, fragmentare și reactive la o stratificare continuă, susținută de date multimodale, gemeni digitali, inteligență artificială, senzori, analize funcționale și platforme clinice

integrate. În recuperarea post-AVC, fereastra terapeutică nu se epuizează în faza acută. Recuperarea este un proces dinamic, influențat de neuroplasticitate, motivație, intensitatea antrenamentului, feedback, comorbidități, somn, status cardiovascular, cogniție, mediul familial și aderența pacientului. Un geamăn digital poate deveni un model operațional al pacientului, capabil să integreze aceste date și să sprijine decizia clinică.

Din punct de vedere științific, această direcție este esențială. Ea apropie recuperarea de medicina personalizată. Pacientul nu mai este inclus într-un protocol generic, ci într-un traseu adaptativ, în care datele colectate longitudinal pot modifica obiectivele, intensitatea exercițiilor, feedback-ul, dificultatea sarcinilor și modul de urmărire. Pentru clinician, acest lucru înseamnă suport decizional. Pentru pacient, înseamnă vizualizare, motivație și implicare. Pentru sistemul de sănătate, înseamnă posibilitatea de a documenta rezultate și de a justifica intervenții.

O altă direcție majoră a fost balneologia mecanistică. Sesiunile dedicate hidrogenului sulfurat, resurselor balneare H_2S , apelor minerale, mofetoterapiei și climatoterapiei au arătat că balneologia modernă trebuie înțeleasă prin mecanisme biologice. Hidrogenul sulfurat nu este doar o componentă chimică a unor ape sau gaze terapeutice, ci un gazo-transmițător cu roluri în semnalizarea redox, funcția mitocondrială, inflamație, căi Nrf2 și NF- κ B, stres oxidativ și răspuns adaptativ. Această perspectivă permite dezvoltarea unei balneologii de precizie, în care doză, expunere, compoziție hidrogeochimică, biomarkeri și indicații clinice pot fi corelate riguros.

Congresul a adus în prim-plan și necesitatea standardizării internaționale a hidroterapiei și balneoterapiei. Într-un context global în care Organizația Mondială a Sănătății urmărește clasificări coerente pentru intervenții, boli și funcționalitate, balneologia trebuie să își clarifice terminologia, indicațiile, procedurile, mecanismele și rezultatele. Corelarea cu ICD-11, ICF și ICHI poate transforma balneoterapia dintr-o practică regională valoroasă într-o intervenție comparabilă internațional, codificabilă, cercetabilă și integrabilă în politici de sănătate.

La nivel clinic, congresul a demonstrat că recuperarea medicală este indispensabilă în patologii severe. Cazurile de traumatism cranio-cerebral, leziune medulară, tetraplegie, paraplegie, sindroame complexe posttraumatice, neuro-oncologie, arsuri severe, fracturi la vârstnici, demență, multimorbiditate, paralizie cerebrală, distrofie musculară Duchenne, spasticitate pediatrică și durere cronică au arătat că specialitatea noastră lucrează acolo unde medicina acută nu mai este suficientă. După ce viața este salvată, rămâne întrebarea fundamentală: ce fel de viață poate fi reconstruită? Recuperarea medicală răspunde tocmai acestei întrebări.

Tehnologia a fost o altă linie majoră. Exoscheletele, robotica asistivă, realitatea virtuală, hand-tracking-ul, platformele de echilibru, analiza markerless 3D, senzorii inteligenți, monitorizarea kinematică, FES, TMS, stimularea medulară, interfețele creier-computer și sistemele de feedback interactiv au fost discutate nu ca simple inovații spectaculoase, ci ca instrumente pentru obiectivarea funcției și creșterea șanselor de recuperare. În mod corect, mesajul științific al congresului a fost că tehnologia devine valoroasă numai atunci când slujește omul: când sprijină verticalizarea, mersul, echilibrul, comunicarea, autonomia, reintegrarea și participarea.

În plan academic, volumul de rezumate, publicat sub egida Balneo and PRM Research Journal, a conferit lucrărilor congresului o formă de arhivare științifică și vizibilitate academică. Acest lucru este important: un congres nu trebuie să fie doar un eveniment de moment, ci o contribuție documentată la literatura domeniului. Rezumatele oferă o radiografie a preocupărilor actuale și creează baza pentru colaborări, studii multicentrice, proiecte de cercetare și dezvoltare de ghiduri.

Prin toate acestea, congresul a transmis un mesaj clar: specialitatea noastră se dezvoltă pe trei axe inseparabile — clinică, cercetare și educație. Fără clinică, știința devine abstractă. Fără cercetare, practica riscă să rămână empirică. Fără educație, viitorul se fragmentează. La Covasna, aceste trei axe au fost reunite.

4. Balneologia ca știință modernă: tradiție, mecanisme, stațiuni și sănătate publică

Congresul de la Covasna a avut meritul de a re poziționa balneologia în centrul unei discuții academice mature. Balneologia nu a fost prezentată ca o relictă a trecutului, ci ca un domeniu aflat la intersecția dintre medicină fizică, recuperare, biologie moleculară, fiziologie, climatologie, hidrogeochimie, sănătate publică, turism medical și prevenție.

România are un patrimoniu balnear excepțional: ape minerale, mofete, nămoluri terapeutice, lacuri sărate, saline, bioclimat, factori naturali sanogeni și o tradiție profesională consistentă. Dar patrimoniul nu este suficient. Pentru ca balneologia să rămână relevantă în secolul XXI, ea trebuie să fie explicată, măsurată, standardizată și integrată în trasee clinice. Congresul a arătat că această tranziție este posibilă.

Sesiunile dedicate resurselor balneare H₂S, mofetoterapiei, apelor minerale, climatoterapiei și hidroterapiei au pus accent pe mecanisme. Aceasta este direcția corectă. În medicina contemporană, acceptarea unei intervenții depinde de plauzibilitate biologică, profil de siguranță, indicații clare, rezultate măsurabile și cost-eficiență. Balneologia are nevoie de studii care să evalueze răspunsul inflamator, stresul oxidativ, funcția endotelială, perfuzia periferică, parametrii autonomi, durerea, somnul, calitatea vieții și funcționalitatea. Doar astfel se poate construi o balneologie de precizie.

Covasna are o semnificație particulară prin tradiția mofetoterapiei și prin indicațiile cardiovasculare. Mofetele și apele carbogazoase sunt legate de efecte asupra circulației periferice, reactivității vasculare și adaptării cardiovasculare. Într-o societate în care bolile cardiovasculare rămân o cauză majoră de morbiditate și dizabilitate, integrarea factorilor balneari în programe de recuperare cardiovasculară poate avea o relevanță strategică, cu condiția existenței unor criterii clinice, protocoale și evaluări riguroase.

Balneologia are și o importantă dimensiune de sănătate publică. Ea poate contribui la prevenție primară, secundară și terțiară. Poate sprijini îmbătrânirea activă, controlul stresului, menținerea capacității de muncă, recondiționarea fizică, educația pentru stil de viață și recuperarea după boli

cronice. Într-un sistem medical adesea centrat pe acut, balneologia poate deveni un spațiu al continuității îngrijirii.

Totodată, balneologia este legată de dezvoltarea stațiunilor și de sănătate economică locală. Stațiunile balneare nu sunt doar destinații turistice. Ele sunt infrastructuri de sănătate, spații terapeutice, centre de formare, laboratoare naturale și platforme de cercetare aplicată. Congresul de la Covasna a arătat că o stațiune poate deveni capitală temporară a științei recuperării, dacă există colaborare între societăți profesionale, universități, operatori balneari, autorități, sponsori și comunitate.

În acest sens, Tabăra de Balneologie 2026 a avut un rol excepțional. Ea a demonstrat că educația balneologică nu poate fi realizată doar în sala de curs. Studenții trebuie să vadă izvoarele, stațiunile, mofetele, salinele, traseele terapeutice, infrastructura și pacienții. Trebuie să înțeleagă că factorii naturali terapeutici nu sunt concepte abstracte, ci realități biologice, geografice, clinice și sociale. Tabăra a parcurs spații reprezentative — Borsec, Salina Târgu Ocna, Balványos, Lacul Sfânta Ana și Covasna — și a unit educația de teren cu participarea la congres. Aceasta este o pedagogie integrativă, rară și valoroasă.

O astfel de experiență poate deveni model național. România are nevoie de tineri care să cunoască balneologia nu doar din tratate, ci din realitatea stațiunilor. Are nevoie de bioingineri, medici, kinetoterapeuți, specialiști în sănătate publică, cercetători, manageri și promotori ai sănătății care să vadă în balneologie un domeniu de inovație, nu doar o tradiție. Tabăra de Balneologie poate deveni, în acest sens, un instrument formativ de importanță strategică.

5. Recuperarea medicală ca medicină a funcției, autonomiei și demnității

Una dintre ideile fundamentale ale congresului a fost că recuperarea medicală reprezintă medicina funcției. În sistemele de sănătate, succesul terapeutic este adesea măsurat prin supraviețuire, stabilizare biologică, vindecare anatomică sau control simptomatic. Recuperarea adaugă o dimensiune esențială: ce poate face pacientul după boală? Poate merge? Poate comunica? Poate mânca independent? Poate lucra? Poate participa la viața familiei? Poate reveni în comunitate? Poate trăi cu demnitate?

Această întrebare este centrală în toate patologiiile prezentate la congres. În accidentul vascular cerebral, miza nu este doar prevenirea recurenței, ci recâștigarea funcției motorii, a echilibrului, a vorbirii, a independenței și a participării. În traumatismul cranio-cerebral, miza nu este doar rezoluția leziunii, ci reconstrucția cognitivă, comportamentală, motorie și socială. În leziunea medulară, miza este verticalizarea, transferul, prevenția complicațiilor, funcția vezicală, mobilitatea, tehnologiile asistive și viața independentă. În recuperarea pediatrică, miza este dezvoltarea, neuroplasticitatea, abilitarea, familia și viitorul copilului. În geriatrie, miza este menținerea autonomiei în fața fragilității, polimorbidității și riscului de instituționalizare.

În acest sens, recuperarea medicală este o specialitate profund umanistă. Ea nu tratează doar boli, ci reconstruiește posibilități. Nu se limitează la reducerea simptomelor, ci urmărește participarea. Nu se adresează doar corpului, ci persoanei în totalitatea ei. De aceea, folosirea clasificării ICF — cu accent pe funcții, activități, participare și factori contextuali — este esențială pentru modernizarea specialității.

Congresul a ilustrat această perspectivă prin numeroase cazuri clinice complexe. Cazurile de traumatism cerebral sever cu tetraplegie, disfagie, afectare cognitivă majoră și dependență completă au arătat că recuperarea necesită timp, interdisciplinaritate, tehnologie, reziliență și monitorizare. Îmbunătățirile în scoruri funcționale, control postural, ortostatism, mers asistat, cogniție și independență parțială demonstrează că prognosticul funcțional poate fi modificat chiar și în situații inițial foarte severe.

Recuperarea în arsurile severe, în fracturile la pacientul vârstnic, în neuro-oncologie, în paraplegie, în sindroame neurologice rare sau în patologie pediatrică complexă arată că specialitatea trebuie să fie pregătită pentru polimorbiditate și incertitudine. Nu există „pacient standard” în recuperare. Fiecare pacient este un sistem biologic, psihologic, familial și social, iar intervenția trebuie adaptată.

Durerea cronică a fost o altă temă majoră. Durerea nu este doar simptom, ci factor de dizabilitate, anxietate, insomnie, limitare funcțională și scădere a calității vieții. Managementul durerii în recuperare trebuie să fie multimodal: educație, exercițiu, terapie fizică, intervenții integrative, abordare psihologică, tehnologii, tratament farmacologic rațional și obiective funcționale. Comunicările despre acupresură, unde de șoc, nanomedicină, relaxare postizometrică, durere musculoscheletală post-AVC și lombalgie cronică au confirmat această complexitate.

Recuperarea cardiovasculară și respiratorie a ocupat un loc important. Într-o perioadă în care pacienții supraviețuiesc mai frecvent evenimentelor cardiovasculare acute, reabilitarea cardiopulmonară devine indispensabilă. CPET, registrele electronice, evaluarea răspunsului autonom, variabilitatea frecvenței cardiace, sarcopenia, fragilitatea și disfuncția musculară periferică au fost discutate ca instrumente de evaluare și intervenție. Aceasta arată că recuperarea cardiovasculară nu este un simplu program de exerciții, ci o intervenție medicală monitorizată, stratificată și integrată.

Recuperarea pediatrică a avut o încărcătură specială. Copilul cu dizabilitate nu este un adult în miniatură. El este o ființă în dezvoltare, iar intervenția recuperatorie modifică nu doar funcția prezentă, ci traiectoria de viață. Temele legate de distrofia musculară Duchenne, paralizie cerebrală, spasticitate, tulburări de mers, hidrocefalie, leziuni medulare la copil și evaluare imagistică a staticii vertebrale arată că recuperarea pediatrică este un domeniu de mare rafinament profesional.

Congresul a transmis un mesaj public esențial: recuperarea medicală nu este un lux, nu este o etapă opțională și nu este o simplă anexă după tratamentul acut. Ea este parte constitutivă a medicinei responsabile. Fără recuperare, supraviețuirea rămâne adesea incompletă. Fără recuperare, costurile dizabilității cresc. Fără recuperare, pacientul riscă să rămână în afara comunității.

6. Tehnologie, digitalizare și viitorul recuperării: de la dispozitiv la ecosistem

Unul dintre meritele congresului a fost prezentarea tehnologiei nu ca scop în sine, ci ca instrument de transformare a practicii clinice. În recuperare, tehnologia are sens doar dacă produce evaluare mai bună, tratament mai personalizat, feedback mai rapid, motivație crescută, intensitate terapeutică adecvată, siguranță și rezultate funcționale documentabile.

Materialele sponsorilor și prezentările științifice au conturat principiile recuperării funcționale asistate tehnologic: evaluare obiectivă și măsurabilă, repetiție intensivă și specifică sarcinii, feedback în timp real, adaptare progresivă a dificultății, motivație prin interactivitate și vizualizare. Aceste principii sunt congruente cu neuroplasticitatea și învățarea motorie. Creierul și sistemul neuromuscular se modifică prin repetiție, intensitate, sarcini relevante, feedback și implicare activă. Tehnologia poate amplifica aceste condiții.

Platformele de analiză a mersului, benzile interactive, sistemele de echilibru static și dinamic, suportul asimetric al greutății corporale, sistemele de realitate virtuală, exoscheletele robotizate, dispozitivele pentru recuperarea membrului superior, sistemele de hand-tracking, laserterapia de înaltă intensitate, terapia inductivă, electrostimularea funcțională și soluțiile multisenzoriale formează un ecosistem tehnologic. Acest ecosistem nu înlocuiește clinicianul, ci îi oferă instrumente mai precise.

În același timp, congresul a arătat că tehnologia trebuie integrată critic. Nu orice dispozitiv nou este automat util. Utilitatea trebuie demonstrată prin indicație clinică, adecvare la obiectivul funcțional, siguranță, cost-eficiență, acceptabilitate pentru pacient și măsurarea rezultatelor. În lipsa acestor criterii, tehnologia riscă să devină spectacol. Cu aceste criterii, devine medicină.

Proiectele STRATIF-AI și comunicările despre analiza markerless 3D au ilustrat un nivel superior al digitalizării. Prin captarea mișcării fără markeri, reconstrucție 3D, evaluare kinematică, Fugl-Meyer Assessment digitalizată și virtual coaching, recuperarea poate deveni mai accesibilă, mai obiectivă și mai scalabilă. În mod particular, în post-AVC, evaluarea membrelor superioare și inferioare poate fi completată cu date cantitative privind amplitudinea, traiectoria, segmentarea mișcării și compensările motorii.

Aceste instrumente au implicații majore pentru telerecuperare. Multe regiuni nu au acces suficient la centre specializate. Pacienții au dificultăți de transport, costuri, dependență de familie și limitări geografice. Un sistem de evaluare și ghidaj digital poate extinde aria de acoperire a recuperării. Totuși, telereabilitatea trebuie gândită responsabil: nu ca substitut universal al întâlnirii clinice, ci ca extensie controlată, adaptată, monitorizată și integrată a îngrijirii.

Robotica asistivă, stimularea spinală, interfețele creier-computer și sistemele EEG pentru activarea dispozitivelor asistive au fost discutate în raport cu leziunile neurologice severe. Aceste tehnologii deschid o frontieră extraordinară: posibilitatea de a crea șanse funcționale acolo unde medicina tradițională ajunge la limită. Un exoschelet, un braț robotic, un sistem de stimulare sau o interfață biomedicală nu sunt doar dispozitive. Ele pot deveni medii de antrenament, suport pentru verticalizare, instrumente de participare și, în anumite cazuri, punți spre autonomie.

Este important de subliniat că digitalizarea recuperării nu trebuie să elimine dimensiunea umană. Dimpotrivă, cu cât tehnologia devine mai avansată, cu atât responsabilitatea clinicianului crește. Datele trebuie interpretate. Algoritmii trebuie validați. Pacientul trebuie înțeles. Obiectivele trebuie negociate. Motivația trebuie susținută. Recuperarea rămâne un act medical și uman, chiar atunci când este asistată de inteligență artificială.

Congresul a transmis astfel un mesaj echilibrat: viitorul recuperării este personalizat, digital, integrat, dar rămâne profund clinic și uman. Datele nu înlocuiesc judecata medicală; o rafinează. Tehnologia nu înlocuiește terapeutul; îi multiplică eficiența. Inteligența artificială nu înlocuiește relația terapeutică; poate susține decizii mai bune, dacă este folosită etic și validat.

7. Dimensiunea internațională: România într-un dialog științific global

Congresul de la Covasna a avut o participare internațională substanțială, reflectată atât în componența faculty-ului științific, cât și în temele abordate. Au fost implicați experți din domenii precum balneologia internațională, neurorecuperarea, leziunea medulară, climatoterapia, recuperarea comunitară, medicina digitală, hidroterapia și recuperarea post-AVC.

Prezența unor personalități precum **Müfit Zeki Karagülle, Francisco Maraver, José Carbajo, H.S. Chhabra, Rory O'Connor, Hitomi Kanayama, Shiv Lal Yadav și Deepa Sundareswaran** a permis conectarea experienței românești la teme globale. Aceasta este importantă pentru că specialitatea noastră nu poate evolua izolat. România are tradiție, resurse și școală, dar are nevoie de dialog internațional, proiecte multicentrice, standardizare și vizibilitate.

Sesiunea de balneologie internațională a arătat că factorii naturali terapeutici sunt o temă globală, dar cu expresii locale diferite. Resursele H₂S din Turcia, Spania și România, mecanismele sulfurate, climatoterapia în Japonia și discuțiile despre hidroterapie în raport cu cerințele OMS conturează o agendă internațională. România poate contribui semnificativ la această agendă prin bogăția resurselor sale și prin experiența clinică acumulată.

Sesiunea PRM internațională a adus în discuție tehnologii emergente de stimulare în leziunea medulară, modele comunitare de recuperare și structuri interdisciplinare. Aceste teme sunt de mare relevanță pentru România. Leziunea medulară necesită centre specializate, continuitate, prevenția complicațiilor, rețele de îngrijire și tehnologii accesibile. Recuperarea comunitară este esențială pentru pacienții care trăiesc departe de centre universitare. Modelele internaționale pot inspira adaptări locale.

Dimensiunea internațională a fost prezentă și prin STRATIF-AI, proiect cu structură europeană, care implică centre din România, Spania și Marea Britanie. Acest proiect arată că România nu este doar beneficiar al inovării, ci participant activ la dezvoltarea medicinei digitale în recuperare. Validarea clinică a unor platforme bazate pe gemeni digitali, date multimodale și inteligență artificială în centre românești oferă specialității noastre o vizibilitate importantă.

De asemenea, congresul a integrat teme compatibile cu agenda europeană a recuperării: îmbătrânire activă, fragilitate, reintegrare socială, funcționalitate, telemedicină, standarde de competență, educație interdisciplinară, prevenție și sănătate publică. În acest fel, specialitatea se conectează la provocările demografice și epidemiologice actuale.

România are o poziție particulară. Pe de o parte, dispune de o tradiție balneară și de resurse naturale excepționale. Pe de altă parte, are centre universitare capabile să dezvolte cercetare clinică, neurorecuperare, tehnologii asistive și proiecte digitale. Combinația dintre aceste două avantaje — resurse naturale și capacitate academică — poate crea un profil internațional distinct. Congresul de la Covasna a arătat că acest profil este posibil.

Pentru consolidarea acestei poziții, sunt necesare câteva direcții strategice: dezvoltarea studiilor multicentrice, creșterea numărului de publicații indexate, standardizarea protocoalelor balneare, crearea registrelor naționale de recuperare, atragerea tinerilor cercetători, integrarea bioingineriei și tehnologiei, colaborarea cu societăți internaționale și participarea la documente de consens. Congresul nu a rezolvat toate aceste obiective, dar le-a formulat implicit ca direcții de viitor.

8. Premiul de Excelență „Tudor Sbenghe”: memorie, filiație și consacrare academică

Un moment de maximă încărcătură simbolică al congresului a fost acordarea Premiului de Excelență „Tudor Sbenghe” domnului Prof. univ. dr. Gelu Onose. Această ceremonie a depășit cadrul obișnuit al unei distincții profesionale. Ea a devenit un act de recunoaștere publică, memorie instituțională și consacrare academică.

Premiul care poartă numele Profesorului Tudor Sbenghe trimite la una dintre personalitățile fundamentale ale recuperării medicale românești. A rosti numele Profesorului Tudor Sbenghe într-un congres al specialității înseamnă a invoca o tradiție, o școală, un standard moral și intelectual. Specialitățile medicale nu se construiesc doar prin norme administrative, programe curriculare sau infrastructuri. Ele se construiesc prin oameni care au viziune, curaj, rigoare și capacitatea de a forma generații.

Premiul de Excelență „Tudor Sbenghe” nu recompensează doar performanța individuală. El confirmă apartenența la o linie de continuitate, la o genealogie de exigență și responsabilitate. Este un premiu al operei, nu al momentului. Un premiu al contribuției durabile, nu al vizibilității pasagere. Un premiu care unește memoria fondatoare cu excelența academică în desfășurare.

Domnul Prof. univ. dr. Gelu Onose a fost prezentat drept una dintre marile personalități ale medicinei românești contemporane, cu contribuții decisive în recuperarea medicală, neurorecuperare, medicină fizică, balneologie și geriatrie. Profilul său profesional reunește multiple identități de vârf: profesor universitar, conducător de doctorat, medic primar în Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie, medic primar în Geriatrie și Gerontologie, cercetător științific principal gradul I, lider academic, coordonator clinic, constructor instituțional și promotor al inovării.

Opera sa nu poate fi redusă la titluri sau funcții. Ea are dimensiune clinică, universitară, științifică, instituțională și morală. La Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, Prof. dr. Gelu Onose a contribuit la formarea medicilor, doctoranzilor și specialiștilor, la consolidarea disciplinei și la definirea unor standarde academice. La Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar-Arseni”, activitatea sa clinică s-a desfășurat în zona patologiei neurologice severe, a traumelor cu impact funcțional major și a cazurilor complexe, unde recuperarea nu este simplă procedură, ci reconstrucție a vieții.

În neurorecuperare, Prof. dr. Gelu Onose reprezintă o autoritate în managementul traumatismelor vertebro-medulare, traumatismelor cranio-cerebrale, accidentului vascular cerebral, spasticității, vezicii neurogene, neuroprotecției, neurorestaurării și tehnologiilor asistive. Contribuțiile sale se află la intersecția dintre clinică, neuroștiințe, tehnologie și umanism medical. În viziunea sa, neurorecuperarea nu este doar o extensie a neurologiei sau a recuperării generale, ci un domeniu complex, în care funcția, autonomia și demnitatea pacientului devin obiective majore.

În plan instituțional, Prof. dr. Gelu Onose a fost evocat ca președinte cofondator al Societății Române de NeuroReabilitare și al Societății Române de Patologie, Terapie și Recuperare Vertebro-Medulare, contribuind la consolidarea unor platforme profesionale esențiale. Statutul său în cadrul Societății Române de Medicină Fizică, de Recuperare și Balneoclimatologie exprimă recunoașterea unei autorități profesionale și morale de excepție, dar și rolul său în apărarea unității dintre recuperare medicală, medicină fizică și balneologie.

O dimensiune remarcabilă a operei sale este articularea recuperării medicale cu geriatria și gerontologia. Într-o lume marcată de îmbătrânire demografică, fragilitate, multimorbiditate și nevoia de menținere a autonomiei, această convergență este strategică. Recuperarea vârstnicului nu poate fi separată de înțelegerea îmbătrânirii, a funcționalității, a riscului de dependență și a calității vieții.

În cercetare, amplitudinea tematică și interdisciplinaritatea activității sale: neuroștiințe, balneologie, geriatrie, biomateriale, dispozitive medicale, robotică asistivă, mecatronică, interfețe creier-computer și evaluare funcțională avansată. Sunt evocate proiecte dedicate ortostatismului și mersului asistat prin sisteme ortetice robotizate, tehnologii medicale asistive, rețele informatice pentru pacienți cu sechele posttraumatice vertebro-medulare și soluții bazate pe semnale EEG. Medalia de Aur la Salonul Internațional de Inventică de la Geneva, brevetele, modelele de utilitate și certificatele OSIM confirmă o contribuție care depășește cercetarea descriptivă și intră în zona inovării aplicate.

Dar poate cea mai durabilă dimensiune a operei sale este capacitatea de a forma școală. A crea școală înseamnă a depăși propria biografie. Înseamnă a forma oameni care vor continua să gândească, să cerceteze, să trateze, să publice și să apere domeniul. În medicina academică, aceasta este una dintre cele mai înalte forme de excelență.

Acordarea Premiului de Excelență „Tudor Sbenghe” domnului Prof. dr. Gelu Onose a afirmat, astfel, o continuitate de nivel academic și moral. A unit memoria unui mare înaintaș cu opera unei mari personalități contemporane. A formulat public o judecată de valoare: specialitatea își recunoaște reperele și știe să își onoreze conștiințele academice.

În termenii ceremoniali ai laudatio-ului, Prof. dr. Gelu Onose poate fi definit drept:

Un profesor de prim rang.

Un clinician de elită.

Un cercetător vizionar.

Un constructor de școală.

O conștiință academică.

O continuitate a excelenței.

Această secvență a congresului a fost mai mult decât un moment festiv. A fost o lecție despre recunoștință, memorie și responsabilitate. O comunitate profesională care își onorează modelele și protejează viitorul.

9. Recunoașterea excelenței și rolul modelelor: de la seniori la generațiile viitoare

Congresul Covasna 2026 a arătat că o comunitate profesională matură are nevoie de modele. Modelele nu sunt doar personalități admirate. Ele sunt repere de comportament, exigență, curaj, perseverență și construcție instituțională. Într-o specialitate care lucrează cu vulnerabilitatea pacientului, modelul profesional este esențial.

Seniorii au arătat la Covasna că pot fi piloni de dezvoltare. Au oferit nu doar conferințe și intervenții, ci o prezență simbolică. Ei sunt memoria vie a specialității. Au traversat perioade dificile, au apărat identitatea domeniului, au format generații și au construit instituții. Pentru tinerii medici, întâlnirea cu seniorii nu este doar o ocazie protocolară. Este o formă de inițiere profesională.

Tinerii specialiști au arătat, la rândul lor, că se ridică la nivelul așteptărilor. Prin lucrările prezentate, prin cazurile clinice, prin deschiderea către tehnologie și prin implicarea în cercetare, au demonstrat că specialitatea are continuitate. Acest lucru este deosebit de important într-o perioadă în care multe domenii medicale se confruntă cu fragmentare, migrație profesională, burnout și scăderea atractivității academice.

Rezidenții au putut vedea forța specialității. Pentru un medic aflat în formare, congresul poate fi decisiv. El arată că specialitatea nu este doar ceea ce se vede în gardă, în secție sau în ambulator. Ea este o comunitate, o literatură, o tradiție, o rețea internațională, un domeniu de cercetare și o misiune socială. Congresul a oferit rezidenților imaginea completă a profesiei.

Studentii au avut o prezență memorabilă. Studentii anului II BFKT ai Facultății de Bioinginerie Medicală, UMF Iași, au fost numiți, cu afecțiune și recunoștință, „studentii mei de nota 10”. Ei au arătat că viitorul specialității se construiește cu ei și pentru ei. Prezența lor nu a fost decorativă. A

fost una activă, formativă și simbolică. Ei au înțeles că recuperarea medicală și balneologia nu sunt doar discipline de curriculum, ci domenii vii, conectate la pacienți, stațiuni, tehnologii, cercetare și societate.

În acest context, Tabăra de Balneologie a avut o importanță excepțională. Ea a permis studenților să vadă direct resursele naturale terapeutice, să înțeleagă rolul stațiilor, să participe la o experiență educațională interdisciplinară și să facă legătura dintre teren și congres. Această experiență poate crea vocație. Uneori, viitorul unui domeniu începe într-o astfel de întâlnire: un student vede o mofetă, o salină, un pacient, o prezentare, un profesor, o echipă — și înțelege că acolo există un drum profesional.

În materialele ceremoniale dedicate excelenței a fost evocată și figura doamnei Dr. Liliana Pădure, printr-un parcurs profesional exemplificator pentru recuperarea pediatrică românească. Activitatea sa a fost legată de formarea cadrelor medicale în recuperarea pediatrică, de introducerea toxinei botulinice în tratamentul spasticității la copil și de contribuția decisivă la dezvoltarea Centrului Național Clinic de Recuperare Neuropsihomotorie Copii „Robănescu - Pădure”.

Această dimensiune a congresului este esențială pentru impactul public. Societatea are nevoie să vadă că recuperarea medicală nu este doar tehnică, ci morală. Ea apără persoana vulnerabilă. Apără copilul cu dizabilitate. Apără vârstnicul fragil. Apără pacientul neurologic sever. Apără dreptul la funcție, participare și demnitate.

Prin recunoașterea modelelor, congresul a transmis un mesaj limpede: excelența nu este un episod, ci o disciplină intelectuală și morală. Ea se construiește prin ani de muncă, prin rigoare, prin fidelitate față de profesie, prin formarea altora și prin asumarea unor responsabilități care depășesc interesul personal.

10. Organizare, parteneriate și susținere: condițiile concrete ale reușitei

Un congres de asemenea amploare nu se construiește doar prin idei. Se construiește prin oameni, logistică, parteneriate, gazde, sponsori, echipe tehnice, comunicare, programare, răbdare și capacitatea de a depăși dificultățile inevitabile. Covasna 2026 a fost un succes tocmai pentru că aceste dimensiuni au funcționat împreună.

Gazdele, Turism Covasna SA, doamna manager Narcisa Diaconu și întregul personal, au avut o contribuție de prim ordin. În mesajul postcongres, organizatorii au mulțumit pentru efortul extraordinar depus pentru a avea „casa familiei noastre pregătită de sărbătoare”. Această formulare exprimă exact rolul gazdelor: ele nu au oferit doar un spațiu, ci un cadru de apartenență. Într-un congres, sala, mesele, pauzele, masa festivă, echipamentele, recepția, circulația participanților, comunicarea și serviciile hoteliere influențează direct calitatea experienței academice.

Personalul bucătăriei merită, de asemenea, recunoaștere explicită. În evenimentele profesionale, munca din spatele scenei este adesea invizibilă. Dar ea contribuie la starea generală a participanților și la memoria afectivă a evenimentului. Un congres reușit este un ansamblu de detalii.

Sponsorii au avut un rol important în susținerea congresului și în crearea unui spațiu de dialog între medicină, tehnologie și industrie. Mulțumirile adresate BTL, Physiomed, Haleon, Reo Medical, Rompharma, Novakgroup, Borsec și Carpatina reflectă faptul că specialitatea noastră are nevoie de parteneriate responsabile. În recuperarea medicală, tehnologia, dispozitivele, soluțiile farmaceutice, infrastructura și produsele asociate îngrijirii pot contribui la dezvoltarea domeniului, dacă sunt integrate transparent și etic.

Materialele sponsorilor au pus accent pe recuperarea funcțională asistată tehnologic, pe evaluare obiectivă, feedback în timp real, adaptare progresivă, motivație și integrarea tehnologiilor digitale. Această direcție este aliniată cu tendințele internaționale. În același timp, parteneriatul cu industria trebuie să rămână subordonat criteriilor medicale și științifice. Rolul clinicianului este să selecteze, să valideze și să folosească instrumentele care aduc beneficii reale pacientului.

Echipa de organizare a avut o contribuție decisivă. Mulțumirile adresate colaboratorilor — Camil, Ela, Ana, Ramona, Teo, Mihai și Bogdan — nu sunt simple formule de politețe. Ele exprimă realitatea unui efort colectiv. Un congres anual presupune coordonare tehnică, comunicare cu lectorii, programare, gestionarea materialelor, adaptarea la probleme neprevăzute, relația cu participanții, documente, diplome, platforme online, echipamente, sunet, proiecție, fotografii, social media și multe alte elemente care devin vizibile doar când nu funcționează. Faptul că evenimentul a fost perceput ca reușit arată că această muncă discretă a fost eficientă.

11. Congresul și Tabăra de Balneologie: un model integrat de educație, teren și cercetare

Legătura dintre Congresul Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie și Tabăra de Balneologie 2026 reprezintă una dintre cele mai originale și fertile componente ale ediției Covasna. Tabăra s-a desfășurat în perioada 20–24 aprilie 2026 și a inclus trasee educaționale la Borsec, Salina Târgu Ocna, Balvanyos, Lacul Sfânta Ana, congresul de la Covasna și stațiunea Covasna. Această succesiune a creat o experiență formativă în care studenții și participanții au putut trece de la resursa naturală la explicația științifică, de la teren la sală, de la observație la congres.

Acest model merită analizat în profunzime. Educația medicală modernă nu poate rămâne exclusiv teoretică. Studenții trebuie să vadă cum se exprimă medicina în spațiu, comunitate și infrastructură. În balneologie, această nevoie este și mai evidentă. Factorii naturali terapeutici nu pot fi înțeleși complet fără contact direct cu locul, geologia, apa, gazele, clima, tradiția locală și modul în care acestea sunt transformate în intervenții medicale.

Borsec – **Centrul FONTANA**, cu tradiția sa a apelor minerale, oferă un context pentru înțelegerea crenoterapiei, a resurselor hidro-minerale și a relației dintre sănătate, turism și comunitate. **Salina Târgu Ocna** permite înțelegerea speleoterapiei, a aerosolilor, a microclimatului salin și a aplicațiilor respiratorii. Balvanyos și Lacul Sfânta Ana aduc în discuție bioclimatul, resursele vulcanice, peisajul terapeutic și relația dintre natură și sănătate. **Covasna** oferă contextul mofetelor, apelor carbogazoase, recuperării cardiovasculare și tradiției balneare. Integrarea acestor locuri într-un traseu educațional creează o hartă vie a balneologiei românești.

Pentru studenții BFKT de la Bioinginerie Medicală, această experiență este deosebit de valoroasă. Bioingineria medicală și Balneofiziokinetoterapia se află la intersecția dintre biologie, medicină, tehnologie, dispozitive, date și sisteme. Balneologia modernă are nevoie exact de această intersecție. Are nevoie de măsurători, senzori, modele, aparatură, evaluare funcțională, baze de date, standardizare, instrumente de cercetare și tehnologii care să explice și să optimizeze utilizarea factorilor naturali terapeutici. Prin urmare, implicarea studenților BFKT nu este întâmplătoare. Ea anunță o posibilă alianță între balneologia tradițională și ingineria medicală contemporană.

Tabăra de Balneologie poate deveni un instrument major de recrutare vocațională. Tinerii nu aleg un domeniu doar pentru că îl citesc într-un manual. Îl aleg când îl văd viu, când întâlnesc oameni dedicați, când înțeleg impactul asupra pacienților și când pot imagina o contribuție proprie. Tabăra poate crea exact această experiență.

În plus, tabăra poate deveni o platformă de cercetare educațională. Se pot dezvolta protocoale de observare, mini-proiecte studențești, evaluări ale percepției asupra balneologiei, studii privind educația de teren, aplicații digitale pentru cartografierea resurselor balneare, modele de popularizare științifică și colaborări între universități, stațiuni și societăți profesionale.

Prin asocierea cu congresul, tabăra a făcut ceva esențial: a conectat generațiile. Studenții au întâlnit profesori, clinicieni, cercetători, rezidenți, specialiști, sponsori și gazde. Au văzut cum o specialitate se manifestă într-un eveniment major. Au înțeles că știința nu este doar conținut, ci comunitate.

Din această perspectivă, Congresul Covasna 2026 și Tabăra de Balneologie 2026 formează împreună un model de educație academică aplicată. Un model în care stațiunea devine campus, congresul devine laborator de idei, iar studentul devine participant activ la viitorul specialității.

12. Impact public pentru pacienți, familii, comunități și sistemul de sănătate

Un congres medical nu trebuie evaluat doar prin numărul de sesiuni, lectori sau rezumate. Trebuie evaluat și prin impactul său public. Ce schimbă el în percepția societății? Ce mesaj transmite pacienților? Ce semnal trimite autorităților? Ce speranță oferă familiilor? Ce direcții creează pentru sistemul de sănătate?

Congresul de la Covasna transmite, în primul rând, că recuperarea medicală este indispensabilă. În România, ca în multe alte țări, există încă tendința de a acorda prioritate exclusivă episodului acut. Pacientul este operat, stabilizat, externat — iar apoi începe lupta reală pentru funcționalitate. Fără recuperare adecvată, pacientul poate rămâne dependent, familia poate deveni epuizată, iar sistemul plătește costuri sociale și economice mult mai mari. Prin urmare, recuperarea nu este un cost suplimentar, ci o investiție în autonomie.

În al doilea rând, congresul transmite că balneologia poate fi parte a medicinei moderne, dacă este susținută științific. România are resurse naturale terapeutice importante, dar acestea trebuie puse în valoare prin studii, standarde, protocoale și integrare în programe de sănătate.

Stațiunile balneare pot deveni centre de prevenție, recuperare, educație și cercetare. Ele pot contribui la sănătatea populației și la dezvoltarea comunităților locale.

În al treilea rând, congresul transmite că tehnologia poate facilita accesul la recuperare. Telerecuperarea, evaluarea digitală, senzorii, platformele de monitorizare și inteligența artificială pot ajuta pacienții din zone îndepărtate, pot sprijini urmărirea pe termen lung și pot crește eficiența intervențiilor. Dar acest lucru necesită politici, infrastructură și formare profesională.

În al patrulea rând, congresul transmite că pacientul cu dizabilitate trebuie privit cu demnitate. Fie că este copil cu paralizie cerebrală, adult cu AVC, pacient cu leziune medulară, vârstnic fragil sau persoană cu durere cronică, el are dreptul la evaluare, tratament, adaptare, autonomie și participare. Recuperarea medicală este o formă de intervenție funcțională.

În al cincilea rând, congresul transmite că specialitatea are nevoie de sprijin instituțional. Pentru a funcționa la potențial maxim, recuperarea medicală necesită centre specializate, personal suficient, dotări moderne, finanțare adecvată, registre, programe naționale, colaborare interdisciplinară, criterii de calitate și continuitate a îngrijirii.

Impactul public al congresului este amplificat de faptul că evenimentul a fost vizibil în comunitatea locală și în mediul online. Presa locală a anunțat congresul ca eveniment de referință, menționând reuniunea specialiștilor din țară și străinătate pentru inovație și schimb de experiență. Mesajele postcongres de pe rețelele sociale au transformat succesul academic într-o experiență comunicabilă publicului larg. Această dublă vizibilitate — științifică și socială — este importantă. O specialitate trebuie să fie respectată de experți, dar și înțeleasă de societate.

Congresul a avut, așadar, un impact public major pentru că a spus o poveste completă: despre știință, oameni, pacienți, stațiuni, tehnologii, tradiție, viitor și recunoștință.

13. Concluzii academice și direcții strategice pentru viitor

Congresul Național de Medicină Fizică, de Recuperare, și Balneologie, Covasna 2026, poate fi considerat un reper pentru maturizarea specialității în România. El a arătat că există o comunitate profesională puternică, o masă critică de cercetare, o deschidere internațională, o generație tânără implicată, o tradiție balneară valoroasă și o capacitate de organizare remarcabilă.

Pe baza temelor și concluziilor congresului, pot fi formulate câteva direcții strategice pentru viitor.

1. Consolidarea identității unitare a specialității. Recuperarea medicală, medicina fizică și balneologia trebuie apărute ca ansamblu coerent. Această unitate este un avantaj al școlii românești și poate deveni o marcă internațională.

2. Dezvoltarea balneologiei de precizie. Factorii naturali terapeutici trebuie studiați prin mecanisme biologice, biomarkeri, standardizare de expunere, protocoale și rezultate funcționale.

3. Integrarea digitalizării și inteligenței artificiale. Proiecte precum STRATIF-AI trebuie continuate, extinse și validate clinic, cu accent pe siguranță, etică, protecția datelor și utilitate reală.

4. Crearea registrelor naționale de recuperare. Recuperarea cardiovasculară, neurorecuperarea, recuperarea post-AVC, leziunea medulară și balneoterapia pot beneficia de registre care să documenteze rezultate, costuri și trasee de îngrijire.

5. Dezvoltarea cercetării multicentrice. România are nevoie de studii colaborative între centre universitare, stațiuni, spitale și institute, pentru a crește calitatea dovezilor.

6. Formarea tinerilor. Rezidenții, studenții și tinerii specialiști trebuie implicați constant în congrese, tabere, proiecte, publicații și activități de cercetare.

7. Extinderea Taberei de Balneologie ca model educațional. Tabăra poate deveni o platformă anuală de formare, cercetare aplicată și promovare a balneologiei românești.

8. Creșterea vizibilității publice. Specialitatea trebuie explicată publicului larg: recuperarea nu este opțională, balneologia nu este doar tradiție, iar tehnologia nu este lux, ci instrument terapeutic.

9. Parteneriate responsabile cu industria. Tehnologiile de recuperare, dispozitivele și soluțiile digitale trebuie integrate pe baza dovezilor și a nevoilor pacientului.

10. Recunoașterea modelelor și cultivarea memoriei instituționale. Premiile, laudatio-urile și ceremoniile nu sunt simple momente festive. Ele creează continuitate, transmit valori și formează conștiință profesională.

Aceste direcții pot transforma succesul congresului într-un program de dezvoltare. Un congres reușit nu se termină la închiderea sesiunilor. El continuă prin proiectele pe care le inspiră, colaborările pe care le deschide și energia pe care o lasă în comunitate.

14. Mesaj final pentru comunitate

Congresul Național de Medicină Fizică, de Recuperare, și Balneologie, Covasna 2026, a fost mai mult decât un eveniment științific. A fost o experiență de comunitate a specialității, o afirmare academică și o sărbătoare profesională. A fost dovada că, atunci când organizatorii, gazdele, participanții, sponsorii, seniorii, tinerii specialiști, rezidenții și studenții lucrează împreună, se poate construi un eveniment care rămâne în memorie.

A fost un timp petrecut împreună ca într-o familie. O familie de peste 300 de membri. O familie în care grija unuia față de celălalt s-a simțit în detalii, în cuvinte, în sesiuni, în pauze, în fotografii, în ceremonii și în bucuria de a fi împreună.

Studenților anului II BFKT, Facultatea de Bioinginerie Medicală, UMF Iași, le revine un loc special în această poveste. Ei au demonstrat că viitorul specialității se construiește cu tineri curioși, disciplinați, entuziaști și capabili să vadă legătura dintre știință, tehnologie, natură și pacient. Pentru

ei, Tabăra de Balneologie și Congresul Covasna au fost nu doar activități educaționale, ci o experiență de vocație, o foie de parcurs pentru viitor.

Rezidenții au putut vedea forța specialității. Tinerii specialiști au arătat că pot susține un eveniment de anvergură. Seniorii au demonstrat că rămân repere, piloni și modele. Laureatii au arătat că excelența are memorie și că o comunitate matură știe să își onoreze valorile.

Mulțumirile se îndreaptă către gazdele noastre, Turism Covasna SA, doamna manager Narcisa Diaconu și întregul personal, pentru efortul extraordinar depus. Casa familiei noastre profesionale a fost pregătită de sărbătoare. Mulțumiri personalului bucătăriei, echipelor tehnice, colaboratorilor, fotografiilor, tuturor celor care au făcut ca detaliile să funcționeze.

Mulțumiri sponsorilor care au susținut evenimentul și au contribuit la spațiul de dialog dintre medicină, tehnologie și inovație: BTL, Physiomed, Haleon, Reo Medical, Rompharma, Novakgroup, Borsec, Carpatina și toți partenerii implicați.

Mulțumiri echipei de organizare: Camil, Ela, Ana, Ramona, Teo, Mihai și Bogdan. Fără această muncă discretă, tehnică, intensă și entuziastă, congresul nu ar fi avut aceeași coerență, energie și eleganță.

În cele trei zile de la Covasna, am văzut ce poate fi specialitatea noastră atunci când își adună forțele. Am văzut știință, tradiție, tehnologie, balneologie, recuperare, neuroplasticitate, geriatrie, pediatrie, cardiologie, respirație, durere, mișcare, funcție, speranță și demnitate. Am văzut cum medicina acută se continuă prin medicina funcției. Am văzut cum pacientul nu este redus la diagnostic, ci privit ca persoană care trebuie readusă, pe cât posibil, la viață activă.

Covasna 2026 a demonstrat că Recuperarea, Medicina Fizică și Balneologia au un viitor solid. Un viitor în care tradiția balneară se unește cu cercetarea moleculară. Un viitor în care stațiunile se întâlnesc cu inteligența artificială. Un viitor în care studenții se formează în teren, rezidenții cresc lângă modele, iar seniorii transmit nu doar cunoaștere, ci caracter.

Acest congres a fost, cu adevărat, Revelionul specialității noastre: un moment de bilanț, de recunoștință, de reînnoire și de speranță.

Vă mulțumim tuturor celor care ați participat la reușita acestui congres.

Vă mulțumim pentru prezență, pentru idei, pentru prietenie, pentru încredere și pentru bucuria de a construi împreună.

Covasna 2026 rămâne în memoria noastră ca un congres al excelenței, al familiei profesionale și al viitorului.
